

SYLLABUS I LËNDËS “PEDOLOGJIA E PYJEVE”

Të dhëna bazike të lëndës	
Njësia akademike:	Fakulteti i Shkencave të Pyjeve dhe Mjedisit
Titulli i lëndës:	Pedologjia e Pyjeve
Programi:	Shkencat e Pyjeve dhe Mjedisit
Niveli:	Bachelor
Statusi lëndës:	Obligative (O)
Viti i studimeve:	2022/2023
Numri i orëve në javë:	2 + 2
Vlera në kredi – ECTS:	5
Koha / lokacioni:	Do shpallet
Mësimdhënësi i lëndës:	Prof.Asoc.Dr. Ylli Kortoçi
Të dhënat kontaktuese:	E-mail:ylli.kortoci@uniprizren.com; Mob.+38345846817
Përshkrimi i lëndës:	<p>Pedologjia e pyjeve pershkruan tokat si resurse natyrore dhe shfrytezimin e tyre, por gjithashtu ruajtjen dhe permiresimin e tyre. Leksionet sherbejne si materiale didaktike per studentet e pylltarise dhe si nje reference e mire per specialistet e kesaj fushe. Ne pjesen e pare keto leksione flasin per parimet kryesore te formimit te tokes, shkembijnjet, alterimin e tyre ,origjinen e tokes, konceptet e ndryshme per ndikimin e klimes, organizmave, relivet dhe kohes ne procest e tokeformimit, proceset e e ndryshme te tokeformimit si vecorite e tyre, shtimet e tokes humbjet, translokimet dhe transformimet. Perberja e tokes ku hyne lenda minerale, lenda organike , uji i tokes siperfaqesor dhe nentokesore, ajri i tokes, raporti midis perberseve te tokes. Profili i tokes dhe horizontet, profili genetik, vecorite specifike te horizonteve, nendarjet vertikale. Cilesite fizike te tokes. Ngjyra, tekstura e tokes, struktura e tokes. Cilesite kimike te tokave, elemntet kime , ushqyesit esenciale, kapaciteti i kembimite etj. Ky modul perqendrohet ne proceset fizike, kimike dhe biologjike qe ndikojne ne karakteristikat e profilit</p> <p>të tokës si dhe në natyrën dhe cilësitë e tokave pyjore, kullosore dhe bujqesore. Moduli jep njohuri të avancuara për tokën si komponent i ekosistemeve natyrore, proceset themelore të zhvillimit të profilit të tokës, tokat e rajoneve kryesore ekologjike të Botës, marrëdhëniet midis tokës dhe topografisë, interpretimin e karakteristikave të tokës si bazë për vlerësimin e tokës, tokat e ekosistemeve pyjore dhe kullosore, degradimin dhe rehabilitimin e tokave pyjore, parametrat e tokës dhe cilësia</p>

	e tokës, ushqyesit esenciale për rritjen e bimëve, dhe plehërimin e pyjeve.
Qëllimi i lëndës:	<p>Ky modul përqëndrohet në proceset fizike, kimike dhe biologjike që ndikojnë në karakteristikat e profilit të tokës si dhe në natyrën dhe cilësitë e tokave pyjore, kullosore dhe bujqesore. Moduli jep njohuri të avancuara për tokën si komponent i ekosistemeve natyrore, proceset themelore të zhvillimit të profilit të tokës, tokat e rajoneve kryesore ekologjike të Botës, marrëdhëniet midis tokës dhe topografisë, interpretimin e karakteristikave të tokës si bazë për vlerësimin e tokës, tokat e ekosistemeve pyjore dhe kullosore, degradimin dhe rehabilitimin e tokave pyjore, parametrat e tokës dhe cilësia e tokës, ushqyesit esenciale për rritjen e bimëve, dhe plehërimin e pyjeve. Ky modul gjithashtu ofron njohuri mbi metodat dhe pajisjet që përdoren në analizat kimiko-fizike të tokës, duke përfshirë përmbajtjen e lëndës organike, kapacitetin e këmbimit kationik, bazat shkëmbyeshme dhe aciditetin e këmbimit. Moduli gjithashtu përfshin një praktikë fushore dhe një projekt kursi.</p> <p>Objektivi i këtij moduli është të rrisë njohuritë teorike dhe aftësitë praktike të studentëve në drejtim të studimit, menaxhimit dhe ruajtjes së burimeve tokësore te vendit me theks në tokat pyjore.</p> <p>Në përfundim të modulit, studentët aftësohen për të:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kuptuar vendin dhe rolin e tokës në strukturën dhe funksionimin e ekosistemeve. • Kuptuar teorikisht dhe konceptualisht mekanizmin e proceseve pedologjike dhe zhvillimin e tyre përmes përshkrimit të profilit të tokës. • Vlerësuar cilësinë e tokës bazuar në parametrat e matura të tokës. • Kuptuar përhapjen, gjenezën, karakteristikat e tokave pyjore dhe kullosore. <p>Kuptuar në thellësi ndërveprimet tokë-bimë, mekanizmat e riciklimit të lëndëve ushqyese në ekosistemet pyjore, parimet dhe praktikatat e plehimit të pyjeve.</p>
Rezultatet e të nxënit:	<p>Nepermjet programit të “Pedologjia e pyjeve “ studentet do të:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Definojnë funksionet e tokave pyjore. 2. Përkraajn funksionet biologjike të tokës.

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Demonstru cilësinë dhe sasinë e lëndës organike të tokës. 4. Klasifiko shpërndarjen e elementeve ushqyese të tokave pyjore. 5. Argumentom proceset e alterimit dhe toke-formimit. 		
Ngarkesa e studentit (duhet të korrespondoj me rezultatet e të nxënit të studentit)			
Aktiviteti	Orë	Ditë/javë	Gjithsej
Ligjërata	2	15	30
Ushtrime teorike/laboratorike	2	15	30
Punë praktike	-	-	-
Kontaktet me mësimdhënësin/konsultimet	1	15	15
Ushtrime në terren	1	13	13
Kollokfiime, seminare	2	-	2
Detyra të shtëpisë	-	-	-
Koha e studimit vetanak të studentit (në bibliotekë ose në shtëpi)	1	15	15
Përgatitja përfundimtare për provim	1	15	15
Koha e kaluar në vlerësim (teste,kuis,provim final)	1	5	5
Projektet, prezantimet ,etj	-	-	-
Totali			125 orë (5 ECTS)
Metodologjia e mësimdhënies:	Ligjërata, diskutime, ushtrime laboratorike, ekspedita konsultime, seminare, projekte të pavarura, kolokviume, detyre kursi, provime.		
Metodologjia e vlerësimit:	Vlerësimi i parë (kolokvium): 10%, Vlerësimi i dytë (kolokvium): 10%, Seminaret ose angazhime të tjera: 10%, Provimi final: 70%, Total: 100%.		
Literatura			
Literatura primare:	Gjoka, F. 2017. Ekopedologjia dhe Pleherimi i Pyjeve [Cikël leksionesh dhe slide prezantimi]. Gjoka, F. 2017. Praktika Laboratorike të Pedologjisë Antonio Loicano. “ science della Terra”		
Literatura shtesë:	Gjoka, F. 2015. Pedogjeografia [Tekst], Tiranë [Prezente në Bibliotekën e UBT]		

	<p>Duchaufour, P. 1982. Pedology: Pedogenesis and Classification. London: Allen and Unwin. [Prezente në Bibliotekën e UBT]</p> <p>Brady N.C., and R.R. Eeil. 2002. The nature and properties of soils. 13th ed. Prentice Hall, Upper Saddle River, NJ. 881 pp. [Prezente në Bibliotekën e UBT].</p>
--	---

Plani i dizajnuar i mësimit:		
Java	Ligjërata	Ushtrime
Java e parë:	Toka si komponent i ekosistemeve natyrore (Objekt i disiplinës, Roli i tokës në strukturën dhe funksionin e ekosistemeve, Cilësia e tokës) (Literatura: Slaidet e leksioneve).	Përshkrimi i profilit të tokës (Demonstrimi i procedurës së përshkrimit fushor, Praktikë në përshkrimin e profilit dhe interpretimin, Udhëzime për projektin e kursit) (Praktikum i Pedologjisë).
Java e dytë:	Toka si komponent i ekosistemeve natyrore (Objekt i disiplinës, Roli i tokës në strukturën dhe funksionin e ekosistemeve, Cilësia e tokës) (Literatura: Slaidet e leksioneve).	Përshkrimi i profilit të tokës (Demonstrimi i procedurës së përshkrimit fushor, Praktikë në përshkrimin e profilit dhe interpretimin, Udhëzime për projektin e kursit) (Praktikum i Pedologjisë).
Java e tretë:	Proceset pedologjike dhe zhvillimi i tokës (Shtimet, humbjet, translokimet dhe transformimet, Podzolimi, ferralitizimi, kacifikimi, dekalçifikimi, kripëzimi, alkalizimi, dealkalizimi, gleizimi, pedoturbacioni, etj. Diferencimi i horizonteve të tokës). (Literatura: Slaidet e leksioneve).	Pëcaktimi i lëndës organike (Demonstrimi i metodës së oksidimit të njomë me acid kromik/humbjes në djegie të përcaktimit të karbonit organik të tokës. Praktikë në përcaktimin e karbonit organik të tokës asistuar nga stafi teknik i laboratorit, Llogaritja dhe interpretimi i rezultateve) (Praktikum i Pedologjisë).
Java e katërt:	Proceset pedologjike dhe zhvillimi i tokës (Shtimet, humbjet, translokimet dhe transformimet, Podzolimi, ferralitizimi, kacifikimi, dekalçifikimi, kripëzimi, alkalizimi, dealkalizimi, gleizimi, pedoturbacioni, etj. Diferencimi i horizonteve të	Pëcaktimi i lëndës organike (Demonstrimi i metodës së oksidimit të njomë me acid kromik/humbjes në djegie të përcaktimit të karbonit organik të tokës. Praktikë në përcaktimin e karbonit organik të tokës asistuar nga stafi teknik i laboratorit, Llogaritja dhe interpretimi i rezultateve) (Praktikum i Pedologjisë).

	tokës). (Literatura: Slaidet e leksioneve).	
Java e pestë:	Tokat e rajoneve kryesore të botës (Tokat e rajoneve të ftohta dhe mesatare. Toka e rajoneve të stepës, Toka e rajoneve të thata dhe gjysmë të thata, Tokat e rajoneve të savanës, Tokat e rajoneve sub-tropikale dhe tropikale) (Literatura: Slaidet e leksioneve).	Përcaktimi i kapacitetit të këmbimit kationik (Demonstrimi i metodës së acetatit të amonit (ose hexaamminecobalt) të përcaktimit të kapacitetit të këmbimit kationik të tokës, Praktikë në përcaktimin e kapacitetit të këmbimit kationik asistuar nga stafi teknik i laboratorit, Llogaritja dhe interpretimi i rezultateve (Praktikum i Pedologjisë).
Java e gjashtë:	Tokat e rajoneve kryesore të botës (Tokat e rajoneve të ftohta dhe mesatare. Toka e rajoneve të stepës, Toka e rajoneve të thata dhe gjysmë të thata, Tokat e rajoneve të savanës, Tokat e rajoneve sub-tropikale dhe tropikale) (Literatura: Slaidet e leksioneve).	Përcaktimi i kapacitetit të këmbimit kationik (Demonstrimi i metodës së acetatit të amonit (ose hexaamminecobalt) të përcaktimit të kapacitetit të këmbimit kationik të tokës, Praktikë në përcaktimin e kapacitetit të këmbimit kationik asistuar nga stafi teknik i laboratorit, Llogaritja dhe interpretimi i rezultateve (Praktikum i Pedologjisë).
Java e shtatë:	Marrëdhëniet ndërmejt tokës dhe topografisë (Literatura: Slaidet e leksioneve).	Përcaktimi i bazave
Java e tetë:	Marrëdhëniet ndërmejt tokës dhe topografisë (Literatura: Slaidet e leksioneve).	Seminar (1): Temat 1-7.
Java e nëntë:	Tokat e ekosistemeve pyjore (Koncepti i tokave pyjore, Gjeneza dhe karakteristikat e tokave pyjore, Tokat e fidanishteve pyjore) (Literatura: Slaidet e leksioneve).	Përcaktimi i bazave të këmbyeshme.
Java e dhjetë:	Tokat e ekosistemeve kullosore (Koncepti i tokave kullosore dhe livadheve, Gjeneza e tokave kullosore, Karakteristikat e tokave kullosore) (Literatura: Slaidet e leksioneve).	Përcaktimi i aciditetit të këmbimit (Demonstrimi i metodës së KCl (ose BaCl ₂ 0.1M) të përcaktimit të aciditetit të këmbimit. Praktikë në përcaktimin e aciditetit të këmbyeshëm asistuar nga stafi teknik i laboratorit. Llogaritja dhe

		interpretimi i rezultateve) (Praktikum i Pedologjisë).
Java e njëmbëdhjetë:	Degradimi i tokave pyjore/kullosore dhe rehabilitimi (Faktorët e degradimit të tokës, Llojet e degradimit të tokës (fizik, kimik dhe biologjik. Metodot e rehabilitimit të tokave të degraduara (Literatura: Slaidet e leksioneve).	Përcaktimi i metaleve të rënda (Demonstrimi i metodës HNO ₃ të përcaktimit të metaleve të rënda. Praktikë në përcaktimin e metaleve të rënda asistuar nga stafi teknik i laboratorit. Llogaritja dhe interpretimi i rezultateve) (Praktikum i Pedologjisë).
Java e dymbëdhjetë:	Interpretimi i tokës si bazë për vlerësimin e tokës/landit (Interpretimi pedologjik i cilësive të tokës, interpretimi i cilësive të tokës në lidhje me përdorimin e tokës) (Literatura: Slaidet e leksioneve).	Përcaktimi i dozës së plehrave (Përcaktimi i normës së plehrave N që do të përdoret në fidanishtet pyjore. Përcaktimi i normës së plehrave P që do të përdoret në fidanishtet pyjore) (Praktikum i Pedologjisë).
Java e trembëdhjetë:	Pjelloria e tokës dhe ushqimi i bimëve (Konceptet e pjellorisë së tokës. Karakteristikat e tokës pjellore. Qëllimet që lidhen me pjellorinë e tokës. Karakteristikat e tokës që lidhen me pjellorinë e tokës) (Literatura: Slaidet e leksioneve).	Përcaktimi i dozës së gëlqeres dhe gipsit (Përcaktimi i dozës së aplikimit të gëlqeres në tokat acide. Përcaktimi i dozës së aplikimit të gipsit në toka alkaline). (Praktikum i Pedologjisë).
Java e katërbëdhjetë:	Ushqyesit thelbësore për rritjen e bimëve (Makroushqyesit dhe mikroushqyesit e bimëve, Thithja e lëndëve ushqyese nga toka, Burimet e lëndëve ushqyese në ekosistemet pyjore, Humbja e lëndëve ushqyese në ekosistemet pyjore) (Literatura: Slaidet e leksioneve).	Praktikë fushore (Demonstrimi i procedurës së përshkrimit fushor duke përdorur WRB. Praktikë në përshkrimin dhe interpretimin e tokave të ekosistemeve pyjore dhe kullosore) (Praktikum i Pedologjisë).
Java e pesëmbëdhjetë:	Plehrat dhe plehërimi i pyje dhe kullotave (Shkaqet e përdorimit të plehrave në pyje, Plehrat kimike dhe organike. Sistemet e aplikimit të plehrave, Llojet e plehrave,	Seminar (2): Temat 8-12

	Sistemi i ushqimit të integruar të bimëve) (Literatura: Slaidet e leksioneve).	
Politikat akademike dhe kodi i sjelljes		
Studentët janë të obliguar në vijimin e rregullt në ligjërata, marrin pjesë në vizita studimore në terren (ekskursion). Shkyçja e telefonave celularë, hyrja me kohë në sallën e mësimit dhe mbajtja e qetësisë në mësim po ashtu janë obligative.		